

Від головного редактора

*Доборолися, добалакалися,
Досварилися, аж гримить.
Україно, чи ти була колись
Незалежною хоч на мить
Від кайданів, що волю сковують?
Від копит, що у душу б'ють?
Від чужих, що тебе скупують?
І своїх, що тебе продають?*

Л. Костенко

Січень 2014 року. Я пишу ці рядки, хвилюючись за складні часи нашого українського сьогодення та переживаючи біль втрати моєї дружини Ганни Іванівни Яцків, яка 16 січня ц. р. відійшла у Вічність.

Напевно не тільки я, а більшість із тих, хто тепер проживає в Україні й у кого ще звучать струни совісності, шукають точки опори для розуміння свого подальшого життя.

Лінія моєї долі проходила крізь горнило суперечливих епох — це післявоєнні шкільні роки на Станіславщині (тепер Івано-Франківщина), під час яких було суворе "табу" на будь-які вільнодумні висловлювання, це студентські роки у Львові, коли я поступово адаптувався до чинної радянської системи й був навіть "ленінським стипендіатом", це перші роки самостійного життя та близьке знайомство з позазахідними регіонами України: Чернігівщиною та Полтавщиною, потім аспірантура в Москві та Києві, робота в Головній астрономічній обсерваторії АН УРСР (тепер НАН України). Від 1962 до 2014 рр. я прожив непросте (але цікаве й цінне для мене) сімейне життя з Г.І. Яцків, наповнене спільними радіощами й тривогами, які Ганна Іванівна втілювала у своїх вишивках (у цьому числі "Світогляду" подано окремі її твори).

Може здатися дивним, чому я, здавалося б, уже досить навчена життям людина, пишу ці рядки для журналу "Світогляд". Скажу відверто, що мені не так просто відповісти на це запитання. Чи це сповідь, чи прагнення знайти ту "точку опори", про яку згадував вище? Від певного часу мого самостійного й свідомого життя (десь 60-ті роки ХХ століття) я намагався дотримуватися такого кредо: *"Бути самим собою та говорити правду"*. Це, відверто кажучи, не завжди вдавалося, не всім подобалося та часто не приносило позитивних результатів. Щоправда, обійшлося без серйозних наслідків. А випадки були й не одинарні. Та все через моє неможливість, оскільки я вважав та вважаю, що окрема думка чинить опір природному потягу до одностайності. Деякі з цих випадків я описав у книзі спогадів "Земне тяжіння", виданій у ГАО НАН України 1999 року. Волею долі мені довелося також попрацювати в державних органах влади, — і завжди, колись і тепер, мене дивувало й дивує, що в нашій державній еліті так сильно розходяться "слово і діло"...

Лютий 2014 року. Все, що сталося у лютому, є національною та загальносвітовою подією. 18—21 лютого Майдан став ареною героїчної боротьби молодого, насамперед, покоління українців із владою, яка вдалася до злочину — збройного придушення мирних мітингувальників, а Небесна Сотня — символом нескореної української нації. 19 лютого вдень, коли я відвідав Майдан і розмовляв із його учасниками, найбільше мене вразили молоді хлопці, котрі сказали мені: *"Ми загинемо, але звідси не підемо!"*...

А далі все розвивалося надзвичайно швидко. Відбулося засідання Верховної Ради України, був сформований новий Кабінет Міністрів України. Всі ці події та окупація Криму військами Росії широко висвітлювалися у ЗМІ. На засіданні клубу "Елітарна світлиця" 5 березня 2014 р. було прийнято *"Звернення до наукової спільноти Росії та світу щодо подій в Криму"*, в якому, зокрема, сказано: *"В чрезвычайно драматической борьбе, заплатив безмерно высокую цену человеческих жизней, украинский народ сменил коррумпированную власть, которая не оставила людям шансов на нормальную жизнь. Законно избранный парламент сформировал новые органы власти, в которые вошли украинцы, русские, евреи, представители других народов, которые живут в нашей стране... К сожалению, все это перечеркнуло прямое вторжение России под совершенно надуманным предлогом "защиты русскоязычных". Ответственно заявляем: русскоязычные и русские в Украине не нуждаются в защите! Украинцев не делит язык, их объединяет отношение к человеческому достоинству, неприятие коррупции, желание жить в свободном государстве"*.

Сьогодні ми всі усвідомлюємо, що Україна — у небезпеці, що ми, громадяни України, не навчилися за 22 роки жити і працювати разом — на Сході й Заході, на Півдні й Півночі України, — що влада України не змогла забезпечити ні економічного зростання, ні обороноздатності нашої держави. Чому так сталося, об'єктивно судитимуть прийдешні покоління. На наш погляд, однією з причин цих негараздів є стан світогляду української спільноти, формування якого відбувається дуже повільно і під немалим впливом як ворожих, так і дружніх до України сил.

Це число "Світогляду" ми вирішили присвятити подіям сьогодення та історичного минулого нашої країни.

Ярослав Яцків